

STÁTNÍ STATISTICKÁ SLUŽBA ČR

Státní statistická služba ČR zabezpečuje tvorbu oficiálních statistik o sociálním, ekonomickém, demografickém a environmentálním vývoji na úrovni republiky a jejích regionů.

Jedná se o ucelený komplex služeb, které jsou poskytovány v nejširším veřejném zájmu a slouží pro účely podpory rozhodovacích procesů na všech úrovních v národním i mezinárodním měřítku.

Český statistický úřad vykonává státní statistickou službu ČR. Úřad samostatně produkuje řadu významných statistických výstupů a zároveň koordinuje sběr a zpracování statistických

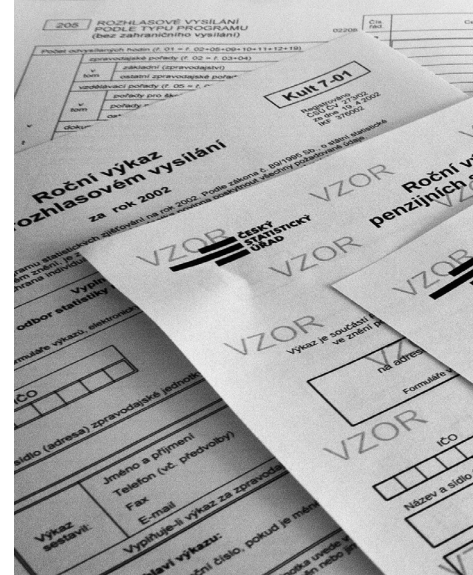
údajů, které provádějí další resorty. Jak vyplývá ze zákona o státní statistické službě, mohou tuto službu vykonávat také ministerstva a jiné ústřední správní úřady za podmínek a v rozsahu stanovených zákonem o státní statistické službě. Při své činnosti tyto úřady využívají metodickou spolupráci s ČSÚ.

V současné době kromě ČSÚ vykonává státní statistickou službu 12 dalších institucí (Ministerstvo dopravy, Ministerstvo kultury, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Minister-

stvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí, Český telekomunikační úřad a Správa státních hmotných rezerv).

Statistická zjišťování se zpravodajskou povinností, která provádějí jednotlivá pracoviště státní statistické služby, jsou zahrnutá ve vyhlášce o Programu statistických zjišťování na příslušný kalendářní rok. V tomto Programu, který definuje obsah a rozsah statistických zjišťování, je uveden i okruh zpravodajských jednotek, jichž se týká vyplnění a předložení konkrétních výkazů. Pro účely včasné informovanosti respondentů

je vyhláška uveřejňována ve Sbírce zákonů nejpozději 30. listopadu každého roku. U každého statistického zjišťování je ve vyhlášce uveden jeho název, značka, nechybí ani účel statistického zjišťování a charakteristika zjišťovaných ukazatelů. Dále je zde stanoven okruh zpravodajských jednotek, které mají zpravodajskou povinnost. Zpravodajská povinnost vznikne zpravodajské jednotce až poté, co je zařazena do výběrového souboru. O tom, že byl konkrétní subjekt (podnik či podnikatel) vybrán, se dozví zasláním Oznámení o zpravodajské povinnosti či tzv. Dodatku. Zpravodajská jednotka tak získá souhrn-

nou informaci o své zpravodajské povinnosti vůči ČSÚ. Oznámení jsou rozesílána všem zpravodajským jednotkám a dodatek obdrží zpravodajské jednotky, které vznikly v průběhu kalendářního roku nebo u nichž došlo k zásadním změnám statistických charakteristik a byly dodatečně zařazeny do statistického zjišťování. Vyhláška obsahuje také informaci o metodě zjišťování. Pro převážnou většinu statistických zjišťování využívá ČSÚ výběrový způsob. To znamená, že z celého souboru všech potenciálních zpravodajských jednotek je podle předem daných kritérií vytvořen výběrový soubor, a teprve na něm je

prováděno statistické zjišťování (jedná se např. o roční výkaz ekonomických subjektů vybraných produkčních odvětví, který je zasílán 32 tis. ekonomických subjektů. Společně s administrativními daty Ministerstva financí a Ministerstva práce a sociálních věcí slouží ke statistickým odhadům ekonomických ukazatelů za celkový soubor 1 200 tis. nefinančních podniků a fyzických osob). To významně snižuje jak zátěž administrativní, tak i finanční. Některá šetření jsou ale prováděna vyčerpávajícím způsobem, týkají se tedy celého okruhu zpravodajských jednotek se zpravodajskou povinností (příkladem takového zjišťo-

vání je Roční výkaz o vodních tocích a dodávkách povrchové vody, které vyplňuje všech pět státních podniků Povodí).

U jiných šetření je stanovena kombinace vyčerpávajícího a výběrového šetření. Vyhláška stanovuje i periodicitu zjišťování (měsíční, čtvrtletní či roční) a lhůty, do nichž musí zpravodajská jednotka poskytnout požadované údaje. Poslední je informace o formě zjišťování. Tou může být výkaz nebo elektronický výkaz, technický nosič nebo elektronický sběr dat. Jednou z priorit ČSÚ je maximální elektronizace zpravodajských povinností.

Většina dat získávaných statistickým výkaznictvím je požadována na základě předpisů Evropské unie. Z takto získaných dat, případně s využitím administrativních dat, které už respondenti poskytli jiným úřadům, vytváří ČSÚ statistické informace. Zajišťuje při tom jejich srovnatelnost ve vnitrostátním i mezinárodním měřítku. Vzhledem k tomu, že produkce statistik je financována z veřejných prostředků, je naprostá většina standardních produktů ČSÚ zveřejňována a poskytována uživatelům zcela zdarma prostřednictvím internetové sítě.

ZPRAVODAJSKÉ JEDNOTKY

Zpravodajskou jednotkou mohou být firmy, instituce, obce nebo fyzické osoby (podnikatelé). Jedná se o subjekt, který má ze zákona stanovenou povinnost poskytnout pracovišti státní statistické služby individuální údaje v rámci statistického zjišťování. Účast domácností ve výběrových šetřeních je na rozdíl od zpravodajské povinnosti vždy dobrovolná.

O VÝKAZECH PŘEHLEDNĚ

Pro usnadnění orientace o zpravodajských povinnostech a pro usnadnění vyplňování statistických výkazů vytvořil ČSÚ webové stránky www.vykazy.cz. Jsou zde přehledně všechny informace, proč a jak vyplnit, termíny, popisy, vzory výkazů, kontakty na pracovníky, kteří respondentům poradí s konkrétním výkazem, ale i zpracované odpovědi na nejčastější dotazy.

CHYTRÉ PDF FORMULÁŘE

V roce 2012 zavedl ČSÚ možnost vyplňování výkazů i ve formátu „chytrého pdf formuláře“, což řadě respondentů zpříjemnilo vyplňování. Zprovoznění nové webové aplikace Dante/Web je dalším krokem k usnadnění vyplňování zejména rozsáhlých výkazů, na němž se mnohdy podílí více zaměstnanců či oddělení. Složitější výkazy lze totiž rozdělit na více částí, z nichž každou vyplní jiná pověřená osoba. Data

se do aplikace Dante/Web ukládají okamžitě, takže se žádné číslo neztratí. Aplikaci přitom není nutné stahovat ani si instalovat speciální program. Samozřejmostí je použitelnost nejen na počítačích na platformě Windows, ale i například Linux, Android nebo Apple.